

Johari Venster

Tijdens deze opdracht denken de leerlingen na over hun eigen kwaliteiten en die van hun klasgenoten. Ze geven elkaar feedback en vullen het Johari-venster in.

Deze opdracht volgt goed op de opdracht 'Beroepen vroeger en nu'.

Totale duur: 45 minuten

LESOPBOUW

- Introductie: Opdracht introduceren (5 min.)
- Verdieping: Vertellen over Johari venster (5 min.)
- Doen: Johari venster invullen en elkaar feedback geven (35 min.)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrief
- Print de lesbrief voor de leerlingen
- Scherm met internetverbinding: klik door de slides voor op het scherm

- Verdiep je in de theorie achter het Johari Venster
- [Johari venster: een blik op feedback | Blog De Persoon: Hoe achter de coulissen te kijken](#)
- Start je toekomst-profiel

DIFFERENTIATIE

De website <https://kevan.org/johari> is een online tool om het Johari venster mee in te vullen. Omdat deze Engelstalig is, is hij niet standaard in deze les opgenomen. Mocht je dit graag willen en kunnen met de klas dan kun je hem zeker gebruiken!

ETHIEK EN TECHNOLOGIE

De leerlingen denken na over het begrip identiteit. Is er een vaste identiteit of is die in iedere situatie anders? Wat zou er gebeuren als mensen geen 'blinde vlek' hadden? En kun je zoiets als identiteit wel in een eenvoudig model vastleggen?

DOEL VAN DE OPDRACHT

LOB Domein Kern C	Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Eindtermen Preambule vmbo	21st century skills
Kwaliteiten Wat kan ik het best en hoe weet ik dat?	Digitaal burgerschap DG5.1 De digitale burger.	Mediawijsheid De leerling kan bewust een eigen digitale identiteit vormgeven.	6.1 De leerling kan de eigen mogelijkheden en interesses inventariseren.	Communiceren Zelfregulering

INTRODUCTIE

Openingslide

Slide 1, Klassikaal

Vertel de klas: Als je weet wat jouw kwaliteiten zijn, kun je ook beter voor een vervolgopleiding, studie en een (bij)baan kiezen die echt bij je past. Daarnaast is het heel goed voor je zelfvertrouwen om te ontdekken welke kwaliteiten je hebt. In deze les gaan we onderzoeken wat jouw kwaliteiten zijn.



VERDIEPING

Slide 2, Klassikaal

Vertel aan de klas: Met het Johari venster kun je jezelf goed leren kennen. Het venster kan laten zien wat wij allemaal van onszelf weten, en wat nog niet. Leg de vier vakken uit aan de leerlingen:

Open

Dat is wat jij weet en anderen weten over jou. Bijvoorbeeld: Dat je zwart haar hebt, vaak vrolijk bent, op de fiets naar school komt en tijdens de pauze meestal in de linkerhoek van het schoolplein staat.

Verborgen

Het verborgen vak is dat wat je privé houdt voor jezelf, de dingen die je niet met zomaar iedereen wil delen. Dit kan gaan over muzieksmaak, kledingstijl.

Onbekend

In het onbekende vak zit de kennis waar je nog niet achter bent, en anderen ook niet. Bijvoorbeeld: hoe komt het dat je verlegen bent? Vaak kom je later in je leven achter dit soort zaken.

Blinde vlek

De blinde vlek is datgene wat anderen wel over jou weten, maar waar jij jezelf nog niet bewust van bent. Dat kunnen positieve en negatieve dingen zijn. Je kunt ontzettend veel leren van de kwaliteiten die andere mensen in jou zien en wat jij volgens anderen nog beter zou kunnen ontwikkelen.

Waar het Johari Venster bij kan helpen, is het GROOT maken van het open-vak en het KLEIN maken van de blinde vlek. Want hoe meer je meer je weet over de blinde vlek, hoe beter je jezelf kan ontwikkelen.

Wil je hier nog een filmpje over bekijken of de leerlingen er zelfstandig in laten verdiepen, dan zou je dit filmpje kunnen bekijken: [Scouting Academy - JOHARI-venster](#).



		Ik weet het	Ik weet het niet
De ander weet het	Open	Blinde vlek	
De ander weet het niet	Verborgen (privé persoon)	Onbekend	

DOEN

Slide 3, Individueel

Deel de kwaliteitenlijst uit en leg de opdracht uit: De leerlingen gaan straks zelf een Johari venster maken. Daarbij beginnen ze met het deel: Wat weet ik van mezelf?

Ze vullen een uitgeprinte lijst met kwaliteiten in en vinken zes kwaliteiten aan die ze bij zichzelf vinden passen. Dat doen ze in de rechterkolom.


Vervolgens vouwen ze deze kolom om op de vouwlijn, zodat niemand kan zien wat er is ingevuld.




Slide 4, Klassikaal

FEEDBACK

Geven



Ontvangen



- Begin met iets positiefs
- Praat over zichtbaar gedrag
- Geef feedback in kleine 'brokjes'
- Vertel wat jij erbij voelt
- Geef ideeën voor verbetering
- Vraag om reactie

- Luister
- Check of je het goed begrepen hebt
- Vraag door
- Laat eerlijk zien wat je voelt
- Accepteer feedback, ook als je het niet eens bent
- Bepaal zelf wat je met de feedback doet



Het is voor leerlingen vaak heel lastig om van henzelf te zeggen welke kwaliteiten ze hebben. Daar is zelfkennis voor nodig. Misschien merken ze dat nu ook. Waar ze heel veel van kunnen leren is feedback.

Als je iemand feedback geeft, vertel je hem wat het effect van zijn gedrag op jou is.

Feedback is nuttig, je kunt er heel veel van leren. Maar feedback kan ook spannend zijn!

Vraag de klas: Hebben ze voorbeelden van momenten waarop het helemaal misging met feedback? En momenten waarop het goed ging? Dit kun je eventueel ook in tweetallen doen als dat veiliger voor leerlingen is.

Het is belangrijk om feedback op een goede manier te geven. Neem samen met de klas de tips op de slide door.

- **Noot voor de docent:** Voor de volgende opdracht is veiligheid in de klas geboden. Deel dit gegeven ook met de leerlingen. Het is belangrijk dat zij zich respectvol naar elkaar uiten. Tip: Neem in dit onderdeel duidelijk de leiding en geef aan welk gedrag je van de leerlingen verwacht, zoals:
 - Luister naar elkaar
 - Zeg alleen dingen die je zelf ook zou willen horen
 - Wees respectvol!

Slide 5, Groepswerk

Nu gaan de leerlingen elkaar feedback geven. Het is belangrijk dat je deze werkvorm goed begeleidt en dat alle groepjes tegelijk met hetzelfde bezig zijn.

- Ga in in een groepje van drie bij elkaar zitten en leg de kwaliteitenlijsten op een stapel.
- Pak de bovenste van de stapel. Kijk welke naam daarop staat.
- Deze persoon draait zijn stoel om, zodat hij met zijn rug naar de rest zit.
- Nu gaan de groepsleden samen zes kwaliteiten op de kwaliteitenlijst over de ander invullen. Dat doen ze hardop, zodat degene waarover het gaat het goed kan horen. Stimuleer de leerlingen om met elkaar in gesprek te gaan en elkaar uit te laten leggen waarom ze voor bepaalde kwaliteiten kiezen. Zorg wel



- voor een veilige sfeer: benadruk elkaars positieve kanten.
- De docent timet en zegt na vijf minuten dat het tijd is om te stoppen.
 - Zorg even voor klassikale aandacht. Vraag de 'slachtoffers' hoe het was als mensen zo over jouw kwaliteiten praten. Hebben ze nieuwe dingen over zichzelf ontdekt?
 - Herhaal dit, zodat de andere twee leerlingen in de groep aan de beurt zijn geweest.


Slide 6, Individueel

Geef de leerlingen nu de opdracht om hun eigen Johari Venster in te vullen. Die kun je uitprinten of ze vullen hem digitaal in in het 'Start je toekomst-profiel.' Op de sheet staat wat de leerlingen in ieder vak kunnen aankruisen.



Wat weten anderen van mij?		
	Ik weet het	Ik weet het niet
De ander weet het	Open Hier vul je de kwaliteiten in die in allebei de lijstjes zijn aangekruist.	Blinde vlek Hier vul je de kwaliteiten in die alleen je klasgenoten aan hebben gekruist.
De ander weet het niet	Verborgen Hier vul je de kwaliteiten in die alleen jij aan hebt gekruist.	Onbekend Hier hoef je niets in te vullen.

Slide 7, klassikaal

 Bespreek de ervaringen van de leerlingen kort na. Hoe was het om dit te doen? Was het leuk, spannend, verhelderend? Ontdekte je nieuwe dingen? Vertel hen dat ze hebben nagedacht over hun identiteit. Stel hen de vragen:

- Wat is identiteit? *Identiteit is dat wat uniek of eigen is aan iemand. Je identiteit vormt zich door verschillende dingen: (aangeboren) karaktereigenschappen, opvoeding, familie, vrienden, ervaringen van vroeger en nu. Al deze elementen bepalen hoe je denkt, hoe je je voelt en welke keuzes je maakt.*
- Is er een vaste identiteit of is die in iedere situatie anders?
- Wat zou er gebeuren als mensen geen 'blinde vlek' hadden?
- Kun je zoiets complex als een identiteit wel in een eenvoudig Johari-model vastleggen?

Op de laatste drie vragen kunnen de leerlingen goede of foute antwoorden geven. Dit kun je expliciet benoemen. Het doel van de vragen is om samen te filosoferen en kritisch na te leren denken.

AFRONDING

Slide 8, Klassikaal

Bespreek de ervaringen van de leerlingen kort na. Hoe was het om dit te doen? Was het leuk, spannend, verhelderend? Ontdekte je nieuwe dingen? Vat samen wat de leerlingen deze opdracht hebben gedaan: Ze hebben elkaar feedback gegeven en zijn achter hun eigen kwaliteiten gekomen. Vertel hen dat bij in andere opdrachten het Johari venster verder kunnen invullen.

